

песен е въпрос на културност. Виждаме, че тук вече се оформя модернистката гледна точка по отношение на фолклорната традиция. От една страна, Славейков гледа на нея от дистанция, но това не е дистанцията на етнографа, за когото народната песен е само документ. От друга страна, „проумяването“ на народната песен изисква културност, т.е. тя е традиция, която може да бъде интерпретирана. Славейков прави опит да отговори на въпроса защо съвременният нему българин не проумява народната песен. Според него „отсъствието на декламация, на изкълчени чувства, на звучни рими и други външни украшения, каквито с пълни чували му дава [на българина; б. м. – И. Х.] изкуствената песен – това не може да се хареса на отстъпниците от своя народ, на онези, които са прозяпвали младини по чужбина, по улиците на големите европейски градове“¹⁰. Виждаме, че тук Славейков влага в познаването на народната песен дори морален патос, като назовава тези, които не я познават, „отстъпници“. Така народната песен за него не е само документ или паметник на миналото. За него тя е предмодерна словесна традиция, която е носител на сакрални значения по отношение на общността. Но тук Славейков поставя и още един изключително важен въпрос. Онези отстъпници, които не познават народната песен, „са прозяпвали младини по чужбина, по улиците на големите европейски градове“. На основата на народната песен немският възпитаник Славейков поставя въпроса за европеизирането на българина. Според него онези, които не са взели нищо от европейската култура, всъщност не проумяват народната песен, защото тя също е култура. Така в тези редове той застъпва концепцията, че именно познаването на европейската култура ще спомогне на българина да опознае по-задълбочено своята собствена. „Само един-двама от младите български поети разбират, обичат и се влияят от народната песен и аз вярвам, тям принадлежи бъдещето, тъй като с произведенията си те внасят в изкуствената българска песен нова и свежа струя и спомогват с това тази песен, в по-нататъшното си развитие да се установи твърдо на национална почва“¹¹ – заявява Славейков и тук ясно личи, че пътят за обновление на българската литература според него освен през влиянието на западноевропейската култура минава и през влиянието на предмодерната, устна традиция.

Като очертава тези основни характеристики, Славейков в модернистски дух се насочва към интерпретиране на традицията. Интерпретацията на родното в поемата „Коледари“ от неговата книга „Епически песни“ е

¹⁰ Пак там.

¹¹ Пак там.